

SZÁNTÓ

ELŐFIZETÉSI ÁRA

A kiadóhivatalban átvéve:
Egész évre 16 K.
Negyedévre 4 " "
Helyben házhoz hordva:
Egész évre 20 kor.
Negyedévre 5 " "
Vidékre postán szállítva:
Egész évre 24 kor.
Negyedévre 6 " "
Egyes szám ára 8 fillér.

Politikai
napilap

Megjelenik minden nap, a hétfő és
Ünnep utáni napok kivételével.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Nagyvárad, Szilágyi Dezső-u. 9.

A szerkesztőség kéziratok vissza-
adására vagy megőrzésére nem
vállalkozik.

Előfizetések és hirdetések a kiadó
hivatalhoz intézendők.

XIX. évfolyam 95. szám.

Nagy-Várad.

Péntek, 1913. április 25.

MONARCHIÁNK erélyes fellépése.

Ujabb bonyodalmak előtt.

Hét hónappal ezelőtt indult meg a balkáni háború s azóta állandó izgatottságban van a kettős monarchia népe. A háborús veszedelem réme fenyeget bennünket.

Előbb Szerbia volt a veszedelem fészke. A háború folyama alatt többször úgy állott a dolgok sorja, hogy éppen csak egy hajszálon függött a béke. Egy erősebb kardesörtetés, vagy diplomáciánknak határozottabb állásfoglalása háritotta el nagy nehezen felőlünk a veszedelmet.

Ez az elhárítás azonban mindannyiszor csak ideiglenes volt. Mindig merült fel valami újabb és újabb incidens, ami újabb veszedelem magvát hintette el.

Drinápoly bevétele után már minden kérdésben megegyeztek a nagyhatalmak, nevezetesen abban is, ami monarchiánkat elsősorban érintette, hogy Szkutari lesz Albániának fővárosa. Azonban Nikita király nem sokat törődött a nagyhatalmak megállapodásával, sőt a montenegrói vizeken rendezett nemzetközi flotta-tüntetéssel sem, hanem a szerbek nyílt és az oroszok titkos támogatásával annál serényebben intézte Szkutari ostromát, mindenáron arra törekedve, hogy bevégzett tény elé állítsa a nagyhatalmakat.

Hát Szkutari elesett, Nikita király büszkén bevonult seregével és mellét verve, hirdeti a világnak, hogy Szkutari Montenegroé és csak egész Európa veheti el azt tőle.

Monarchiánk vezetősége azonban másképp gondolkozik. Előbb meg-

próbálja egész Európa figyelmét felhívni arra, hogy itt tulajdonképpen egész Európa képviselőit, a nagyhatalmak tekintélyének megvédéséről van szó. De határozottan kijelenti azt is, hogy ha a nagyhatalmak tanácsa, a híres reunio nem teszi magáévá Szkutari kérdését, akkor ő egymagában is érvényt szerez a nagyhatalmak határozatának.

Hogy ebből könnyen származhatik európai bonyodalom, az bizonyos; de monarchiánk most már nem engedhet, — nem is hajlandó engedni.

Eppen azért érdekükben áll a nagyhatalmaknak, hogy Montenegro-t erélyesen és hatásosan figyelmeztessék a következményekre. Oroszország már elárulta, hogy nincs készen a háborúra, mégis mindig biztatta követői által a szerbeket és montenegróiakat. Itt az ideje, hogy most már pressziót gyakoroljon Cetinijében.

Különben Nikita kijelentéseit nem veszik olyan komolyan, mint amily komoly pózban elmondotta azokat.

Azt tartják, hogy mindig csak azt jelenti, hogy adjatok néhány millióval többet, — akkor szót fogadok határozataitoknak.

*

A háborúról szóló tudósításaink a következők:

Az osztrák-magyar monarchia tekintélye.

Páris, ápril 24.

Azt mondják a francia főváros diplomáciai köreiből, hogy Szkutari elesését nem kell nagyon tragikusan felfogni. Igaz ugyan, hogy a nehézségek összetorlódtak, de az európai

diplomácia már sokkalt nagyobb nehézségeken is diadalmaskodott. A kormányhoz közelálló lapok ugyanilyen szellemben irnak. Azt hangoztatják, hogy Európának zárt sorokban kell fellépnie Montenegro ellen, mert különben igen könnyen megeshetnék, hogy Ausztria-Magyarország, a mely diplomáciai tekintélyét félti — és méltán — egymaga fog eljárni, a mit a nagyhatalmaknak mindenáron kerülniök kell.

Nem tárgyal újra Ausztria és Magyarország.

London, ápril 24.

A nagykövetek tegnapi értekezletén Ausztria és Magyarország képviselője megismételte azt a kijelentést, hogy a monarchia Szkutari hovatarozásának kérdését lezártnak tekinti és nem bocsátkozik újabb tárgyalásba.

Nikita büszke beszéde.

Cetinje, ápr. 24.

A király, akit konakja előtt óriási néptömeg ujongva üdvözölt, a tüntetőkhöz beszédet intézett, amelyben megköszönte a hódolatot s aztán azt mondta, hogy átérzi népének örömét, mert Szkutari elesésével és ennek a régi montenegrói városnak birtokával a montenegróiaknak egy régi álma valósult meg. A nagy áldozatok, amelyeket az ország Szkutariért hozott és amely annyi nemes fiának életébe került, nem voltak hiábavalók. Szkutari mártól fogva Montenegroé s ez a város föl fogja virágoztatni az egész országot s a világ meg fogja látni, hogy megérte a nagy áldozatokat. A király beszédét ezzel a kiáltással fejezte be:

— Éljen a montenegrói Szkutari!

A tömeg ujongva visszahangoztatta ezt a kiáltást. A király tegnap a szövetséges balkáni államok követeit fogadta és később hosszasan tanácskozott Potapov orosz katonai attasséval. A király nagy örömmel fogadta a szerencsekívánatokat és azt mondta, hogy Szkutari elesése egészen új helyzetet terem-

Keztyük tuhalmozott raktár miatt mérsékelt áron árusítatnak el.

Női bőrkeztyü 1-20 K-tól, férfi bőrkeztyü 2 K-tól kaphatók.

Saját gyártmányu keztyük tisztítása 16 fillér.

Saját gyártmányu keztyük javítása díjtalan.

Fehér János

keztyüs és kötszerész üzletében

Bémer-tér (Telefon 419. sz.)

tett, amellyel mindenütt számolni kell. Az egész ország lelkesedése rendkívül nagy s épp oly nagy volna a kétségbeesés is, ha a várost tőle el akarnák venni. Ezt az eszmét Montenegróban senki sem merné kimondani és sem a kormányra, sem magára a királyra nem hallgatnának. Nagy baj volna, ha Európa még mindig arra gondolna, hogy Szkutari, amelyért Montenegró majdnem elvérzett, újra elvegye tőle. Erre a föladatra csak a szövetségzett Európa vállalkozhatnék.

Energikusabb eszközöket.

Bécs, ápril 24.

Berchtold gróf a nagyhatalmakhoz körjegyzéket intézett, a melyben energikus föllépést kíván Montenegró ellen. A külügyminiszter azt akarja, hogy a hatalmak Montenegróhoz rövid lejáratu ultimátumot intézzenek, a melyben fölszólítják, hogy Szkutari záros határidő alatt ürítse ki. Ha Montenegró ennek az ultimátumának nem engedelmessé válna, akkor nemzetközi haderővel kényszerítsék arra, hogy Szkutari ürítse ki.

A bécsi lapok.

Bécs, ápril 24.

A lapok mind foglalkoznak a Szkutari bevétel folytatán keletkezett helyzettel és követelik, hogy a kormány akár Európával, akár nélküle azonnal energikus lépéseket tegyen Montenegró ellen.

A Fremdenblatt, a külügyminiszterium szócsöve, azt, hogy Szkutari Montenegró kezére került, csak úgy tudja megérteni, hogy az európai politikából ugyan nem az egyöntetűség, de a szükséges energia hiányzott és hogy Európa az egyöntetűen hozott határozatainak keresztülviteléhez szükséges eszközöket nem vette igénybe. Szkutari elfoglalása páratlan front az európai koncert ellen. Az izgalom, a mely e miatt a monarchia közvéleményét elfogja, bizonyára nem megokolatlan. Közvéleményünk a vereséget, a melyet az európai politika most szenvedett, annál fájdalmasabban érzi, minél nagyobbak és számosabbak voltak a hosszantűrés bizonyítékai, amelyeket a monarchia e válságban már eddig is nyújtott. A hatalmak közvéleményünk előtt érthetetlen ellenmondásba jutottak, amikor beleegyeztek abba, hogy Montenegró ellenállását meg kell törni, de visszariadtak azoknak az eszközöknek az alkalmazásától, amelyek e célból szükségesek lettek volna. A Fremdenblatt kifejezést ad annak a határozott várakozásának, hogy Európa végre el fogja magát határozni, hogy az eddigi eszközök kudarcá után energikusabb eszközöket is alkalmazzon.

Nagy bonyodalom.

Köln, ápr. 24.

A Kölnische Zeitung jelenti Pétervárról: Szkutari elesésének híre nagy izgalmat keltett a közönségben. Az a hír kelt szárnyra, hogy Szkutari elesése Szaszonov bukását jelenti. Elkerülhetetlennek tartanak a legközelebbi időben nagy bonyodalmat. A kormány nehéz helyzetben van. A pánszlávok küldöttsége a rendőrfőnöktől engedelmet kért arra, hogy III. Sándor cár lelkiüdvéért misét mondjanak és sirjára koszorút tegyenek.

A szkutarii hadizsákmány.

Belgrád, ápril 24.

Cettinjből érkezett táviratok jelentik, hogy a montenegróiak Szkutariiban több száz ágyút, sok ezer fegyvert, nagymennyiségű egyenruhát és löszert koboztak el mint hadizsákmányt. Igen sok élelmiszert is találtak, a mi arra vall, hogy Szkutari még jó ideig el volt látva élelemmel. A helyőrség 26000 emberből és 400 tisztből áll. Ennek egyrésze megadta magát és a montenegróiak fogságába került, de Essad pasa és vezérkara szabadon elvonulhat Szkutariiból.

Tovább tart a török-bolgár fegyverszünet.

Konstantinápoly, ápril 24.

Hivatalosan jelentik, hogy Törökország és Bulgária között a fegyverszünetet az eddigi föltételekkel május 4-ig meghosszabbították.

Ultimátum kell!

Páris, ápr. 24.

Az Echo de Paris-nak jelentik Rómából, hogy Montenegró azonnal ki fogja üríteni Szkutari, mihelyt a hatalmak ultimátumot intéznek hozzá.

Német fölfogás.

Berlin, ápr. 24.

Félhivatalosan jelentik: Szkutari bevétel semmit sem változtat a hatalmaknak azon az elhatározásán, hogy Szkutari az autonóm albán fejedelemségbe bekebelezze. Itt kétségbe vonják, hogy Montenegró meg akarja tartani Szkutari és azt hiszik, hogy az elfoglalt várost csak értékes kompenzációs eszközül akarják kijátszani.

Hassan Riza él.

Konstantinápoly, ápril 24.

Már régen halottnak hitték itt Hassan Rizát, Szkutari első parancsnokát. Az a hír járt róla, hogy albán árulók meggyilkolták. Később egy verzió terjedt el, a mely szerint Essad pasa tétette el láb alól, hogy magához ragadja a vezérséget.

Hassan Riza él. Szkutari eleste után táviratot intézett Konstantinápolyban tartózkodó fivéréhez és tudatta vele, hogy sulyosan megsebesült. — Egy vezérkari tisztjét: Mehmed Kiamil őrnagyot az albánok meggyilkolták.

Orosz hang.

Belgrád, április 24.

Politikai körökben nagy feltűnést kelt az a beszéd, amelyet Hartwig orosz követ a követség ablakából a tüntető tömegnek mondott. A követ beszédében Szkutari elesését dicsőséges eseménynek mondta, amely az egész szláv világnak osztatlan tetszését idézte elő. Minden szerb embernek őszinte örömet kell éreznie a montenegrói testvérek nagy diadalán. A követ beszédét a balkáni szövetség éltetésével rekesztette be.

Lesz-e kölesön a város részére?

A polgármester budapesti utja.

Rimler Károly polgármester tegnap éjjel hazaérkezett Nagyváradra. Mostani utja összefüggésben volt a tüdőszanatórium állami segélyével. Ugyanis a belügyminiszter a már építés alatt levő nagyváradai tüdőbetegek állandó szanatoriuma részére 40.000 korona államsegélyt engedélyezett, de az összeg kiutalása, véletlen tévedés folytán, nem érkezett le a nagyváradai királyi adóhivatalhoz.

Ebben az ügyben Fetser Antal felszentelt püspök és dr. Hoványi Géza orsz. képviselő társaságában a polgármester fenntartotta a belügyminiszternél, ahol azonnal intézkedtek, hogy a tüdővész ellen védekező egyesület mielőbb felvehesse a 40,000 korona államsegélyt.

A másik fontos dolog, ami szükségessé tette a polgármester budapesti utazását: a pénzkérdés. Mind sürgősebbé válik, hogy a város valami uton-módon pénzhez jusson, mert másként nem kezdhet hozzá a város semmiféle köztérmény építéséhez. Pedig itt van pl. a honvéd tüzérlaktanya, amelynek építése időhöz van kötve; az iparpalota, amelynek 3 év alatt kell felépülni, de előbb még a helyet át kell adni a városnak, pedig az új tüzérlaktanya és városmajor felépítése előtt nem lesz szabad a terület.

Hire ment, hogy a polgármester ez alkalommal találkozik egy angol bank képviselőjével, azzal a bizonyos Hintermannal s tárgyal a milliók dolgában.

A polgármester azonban kijelentette, hogy színét se látta Hintermannak. Egyáltalában a kölesönre vonatkozólag ezidőszent nem nyilatkozhat. Pár nap múlva azt hiszi, hogy többet mondhat.

Ebből az következtethető, hogy a polgármester a kölesönügyben is folytatott tárgyalásokat a fővárosban, nem ugyan Hintermannal, hanem budapesti pénzintézetekben.

A különböző minisztériumokban is eljárt a polgárnagy. Így az új helypénzdijszabásról szóló szabályrendelet jóváhagyását sürgette meg, mivel a régi szabályrendelet érvénye már április végén lejár s a miniszter kivételesen hosszabbította meg az engedélyt december végéig.

Eljárt továbbá a polgármester a hirdetésügyről szóló szabályrendelet jóváhagyása, a városi tisztviselők családi pótlékára vonatkozó közgyűlési határozat jóváhagyása tárgyában.

A thermokémiai intézetre vonatkozó szabályzat ügyében is tudakozódott a polgármester a földmívelési miniszternél; azonban dacára, hogy ezen ügy már két éve a miniszteriumban hever, most sem várható a jóváhagyás. Ennek az ügynek az elintézése bonyolult s azért még nem lehet tudni, hogy minő megoldást nyer.

A vegykisérleti állomás ügyében a dön-

Legszebb és legdivatosabb női kalapokat

a tavaszi idényre olcsón WEINBERGERNÉ női kalap divattermében lehet beszerezni.

Teleky-u. 5. sz. a Városház mellett.

Alakítások és javítások elfogadtatnak.

tés már megtörtént, s dr Rosinger Arturt hajlandó a miniszter az állomás vezetőjéül meghagyni, azonkívül az állomás megkapja Nagyvárad város területére a nyilvánosság jogot.

Elfogták a férjgyilkos asszonyt.

Letartóztatás az érsemjéni állomáson.

Három héttel ezelőtt szenzációs gyilkosság történt Érmihályfalván. Cservid Józsefné családi perpatvarból kifolyólag egy konyhával megölte az urát. A gyilkosság óta a csendőrség a legnagyobb apparátussal dolgozott Cservidné kézrekerítése végett, mégsem sikerült elfognia. Végre tegnap délután az érsemjéni állomáson a lovascsendőrök letartóztatták és ma be fogják kísérni az ügyész ségre.

Menekülés a gyilkosság után.

A Tiszántul annak idején megírta, hogy Cservid Józsefné, mikor az urát megölte, a községi temetőben bujkált. Itt hiába keresték a csendőrök, hiába járták be a határt is, az asszonynak nyomaveszett.

A gyilkosság híre másnap eljutott Debrecenbe is, ahol Cservidnének egy fia lakik, aki mint mozdonyvezető szolgálja az államot. A mozdonyvezető a gyilkosság hírére nyomban Érmihályfalvára utazott és ott a csendőrségnél bejelentette, hogy ha az édesanyja fel fogja őt keresni, nyomban jelentést fog tenni. Azóta állandóan várta az anyját, de nem jelentkezett. Cservidné ezalatt határba határba bujdosott. A pásztorok adtak neki enni-inni. Hálásra nem mert soha falvakba betérni. Esténként kiválasztott egy-egy szalmakazalt és abba vágta be magát. Reggel tovább bujkált. Legsiralmasabb helyzetben volt a múlt heti hideg napokban. A havas, fagyos éjjeleken sokat szenvedett a hidegtől. Ruházata mindössze abból állott, amit a gyilkosság elkövetésekor viselt. Sok ideig tartózkodott Penészlak, Érkörtvélyes határaitban.

Cservidné a fiánál.

Debrecenben mindennap várták a mozdonyvezető családjában Cservidné. Hogy oly soká nem jelentkezett, már azt kezdték hinni, hogy elpusztult valahol. Hétfőn este mikor már lefeküdtek, egyszerre halk kopogás hallatszott az ablakon. Cservidné érkezett meg. A mozdonyvezető sirva borult anyja nyakába. A szomorú viszontlátás után a fiu kijelentette anyjának, hogy nem bujdoshat tovább, mert ez csak ártalmára lehet, hanem jelentkezik azonnal a hatóságnál.

Itt van az édesanyám tartóztatassák le.

Debrecenből azonnal elindult Cservidné a fiával Érmihályfalvára. Itt ügyvédet fogadtak, aki azt a tanácsot adta, hogy nyomban utazzanak Nagyváradra és jelentkezék Cservidné az ügyészségen. A tanácsot megfogadták. Cservidné fia társaságában elindult Nagyvárad felé. Nehogy azonban Érmihályfalván letartóztatassák, gyalog mentek át az érsemjéni állomásra. Ezalatt az érmihályfalvai csendőrség is tudomást szerzett Cservidné hazaérkezéséről és távozásáról is. Két csendőr lóra ült és üldözőbe vette Cservidné. Ép az állomáson érték utól az asszonyt. A gyilkos asszony fia társaságában volt. A mozdonyvezető, mikor a csendőröket meglátta, elibök ment és odavezette őket az anyjához.

— Itt van az édesanyám, tessék letartóztatni. A csendőrök Cservidné letartóztatták és visszakisérték Érmihályfalvára.

Önvédelemből ölte meg az urát.

A csendőrség nyomban hozzáfogott a gyilkos asszony kihallgatásához. Cservidné nagyon megtörte a három hét. Vallomásaiban előadta, hogy ő egyáltalán nem akarta megölni az urát. Az ura, a kinek ő már harmadik felesége volt, nagyon gorombán bánt vele és e miatt többször el is hagyta. A fia nem is akarta visszaengedni. A gyilkosság előtt is ittas volt Cservid és a szobában kést kapott fel és azzal rohant neki, hogy meggyilkolja.

Cservidné védekezett s e közben az uránál lévő kés megfordult és az ember mellébe hatolt. „Még akkor sem tudta, hogy megszurta az urát, mert Cservid a kést gyorsan kirántotta és az asztalra dobta. Ezután még veszekedve mentek ki, illetve az asszony futott az üldöző ura elől.

Az utcán mintegy 25 lépésnyire üldözte Cservid a feleségét és csak akkor rogyott össze. Cservidné ekkor látta, hogy megszurta az urát és csak később tudta meg, hogy meg is halt. Most már nagyon megbánta cselekedetét, de ha nem így történt volna, talán most ő volna elhantolva az érmihályfalvai temetőben.

Érmihályfalváról, a hol Cservidéknek már minden holmijukat elárverezték, ma kísérik be a gyilkos asszonyt a nagyváradai ügyészségre.

Elül-hátul megsebesült párbajozók.

Ma vagy a levegőbe szoktak kárt tenni finom párbaj pisztolyokkal vagy lovassági kardokkal szokták megkarcolni egymás kis újját és ezzel a becsület csorbája fényesen ki van köszörülve. Nagyon tévednek, ha azt hiszik, hogy Tenkén is így szokták. Ott ha párbajoznak, ütözik egymást kifogástalan segédek előtt, miként az tegnap a kora reggeli órákban történt.

Itt ugyanis dr Székely Aladár és Pintia Aurél ügyvédek egy bírósági tárgyaláson annyira védték klienseik érdekeit, hogy esunyán beletaláltak gázolni egymás becsületébe. Becsület-ügy: — ez vért kíván még Tenkén is. A felek kölcsönösen provokálták egymást.

A párbaj segédek roppant súlyos feltételekben állapodtak meg. Könnyű lovassági kardokkal, végkimerülésig. Volt a jelző. A feltételeknek híre futamodott Tenkén és az egyik fél hozzátartozói is megtudták az esetet. Párbaj esetén természetesen megijjednek a család tagok. Siettek is elejét venni a dolognak. Mozgósították a csendőrséget.

A párbaj reggel 4 órakor történt meg a Hungáriában. A csendőrök csekély felőrával később érkeztek meg, éppen akkor, mikor a felek az utolsó csapást mérték egymásra. Mikor a párbajnak vége volt, a tanúk is meg voltak lepve. Ilyen párbajt ők nem láttak. Első sorban összeolvasták a feleken a sebeket.

Összesen tizenöt sebet olvastak meg. Ezek a legkülönbözőbb helyeken véreztek, vagy piroslottak, kékültek. Volt seb nemcsak a melleken, fejeken, karokon, de még a hátakon is. Hogy hogyan kerültek a sebek a hátakra? Az érthetetlen, mert oly mélyen nem hajolt be egyik fél sem. Lehetséges talán, hogy cicáztak a vívó teremben és így páholták el egymást elől-hátul. Párbaj után volt dolga az orvosnak, akárcsak egy foltozó szabónak.

A párbaj talán még tovább is tartott volna, ha meg nem érkeznek a zsandárok, akik feljegyezték az esetet és bejelentik a

párbajt az ügyészségen. Ha meg nem érkeznek, ki tudja, még hol nem sebesültek volna meg.

Tenkén mindenesetre szenzációként tárgyalják az elül-hátul párbajt, de a vidéken mulatnak rajta. A becsület azonban, ami fő, ki van reparálva.

Mi történt a rendőrségen?

Törvényszéki tárgyalás.

Csak egyszerűen, lehető szárazon, kommentár nélkül írjuk le a tényeket úgy, amint az a tegnapi tárgyalás adataiból kivehető volt. Nem is szükséges talán hozzá bővebb kommentár.

Négy vádlott van. Denderle József kőműves vállalkozó, akit hatóság elleni erőszakkal vádol a kir. ügyész vádirata és három rendőr: Veres Károly rendőrelőnök, Forrás Lajos I. osztályú rendőr és Karácsony József, aki azonban most katonáskodik s így a tárgyaláson csak hárman ültek a vádlottak padján.

Az ügy nagyon régen történt, még 1911. szeptember 11-én.

Valahol az utcán egy gyereket elütött a kocsi. Denderle József tanuja volt a szerencsétlenségnek. Kötelességszerűen elment a rendőrségre, magával vitte a kocsist is, hogy bejelentse az esetet.

Az őrszobába ott volt Veres Károly rendőr, aki a 12. számú szobába utasította a panasztevőt. A vádlott előadása szerint nem valami finom modorban tette ezt, úgy hogy Denderle felháborodva, nagyhangon rendre utasította a rendőrt. A rendőr Karácsony Józsefet bizta meg, hogy vezesse fel a panaszost és Karácsony a rendőrök előadása szerint „udvariasan” megfogta a karját Denderlének, aki őt dühösen pofonvágtá. Viszont az elsőrendű vádlott azt vallja, hogy a rendőrök vele gorombáskodni kezdtek s mikor ő természetesen felfingerülten visszafelelt, a rendőrök rátámadtak és ütni, verni kezdték.

Annyi tény, hogy hatalmas dulakodás támadt, Denderle védekezett, a rendőrök is kaptak ütést, Denderle Józsefet azonban veresre verték. Ugy vitték fel aztán Vas Árpád rendőrtisztviselő szobájába, ahol a rendőrtiszt előadása szerint Denderle dühöngeni kezdett, az egyik rendőrt pofonvágtá, úgy hogy bilincsbe kellett verni. Később szabadon bocsátották. A megvert embernek betört az egyik oldalbordája és hetekig feküdt a kórházban.

A kir. törvényszék büntető bírósága tegnap kezdte tárgyalni az ügyet Seres Barna törvényszéki bíró elnöke alatt. Elsőrendű vádlottat dr Kertész Ferenc ügyvéd, a rendőröket, akik hivatalos hatalommal való visszaéléssel vannak vádolva, dr Fekete ügyvéd védi.

Kihallgatták Vas Árpádot, Bartha Béla és Egely Lajos kapitányt. Kivülök még egy sereg tanut hallgatott ki a bíróság, Sarkadi Gyulát, Pető Lajos, Modor János kőműveseket, Leitner Ferenc vendéglőst, akik részben tanui voltak a rendőrségen lefolyt izgalmas jeleneteknek.

Késő estig tartott a tárgyalás, azonban ítéletre nem került a sor. A bíróság ugyanis helyszíni tárgyalást rendelt a rendőrségen és egyben orvosszakértő kihallgatását rendelte el. A tárgyalás folytatása szombaton délután lesz.

HIREK

*** Buzaszentelő.** Ma van Szent Márk evangélista napja. Az egyház ősi szokás szerint e napon megszenteli a vetéseket s a Mindenható áldását kéri a mezők terméneire. Körmenetekben vonulnak ki a mezőkre. A buzaszentelő alkalmából ma, pénteken reggel 8 órakor lesz a székesegyházban a buzaszentelés. A vetések megáldását esendes mise előzi meg, mely alatt a székesegyházi vegyes kar előadja *Beleznay* Antal karnagy loretói litániáját és az „Exaudi nos” e. vegyes kart. Kedvező idő esetén a szt mise után körmenet vonul a templom oldalához, ahol *Grócz Béla* prépostkanonok megáldja a vetéseket. Közben a diakonus olvassa a négy evangéliumot és mindegyik után felhangzik az énekkar ajkán a megfelelő responsorium. A négy responsoriumot, melyet *Resch Mihály* zene-tanár zenésített meg, a kir. kath. tanítóképző a capella férfiara énekl. Kedvezőtlen idő esetén, a szertartások a székesegyházban tartatnak meg.

*** Személyi hir.** Gróf *Széchenyi Miklós* megyéspüspök tegnap este szerencsésen hazaérkezett gyulafehérvári utjáról.

*** A románok nagyhete.** A görög katolikus és görög keleti egyház ma üli az Üdvözítő kinszenvedésének emlékeztétét. Tegnap, nagyesütörtökön a gör. kath. székesegyházban dr *Radu* Demeter püspök végezte a szent szertartásokat s megmosta 12 növénydékpapnak a lábát. Este az Ur kinszenvedésének történetét olvasták fel. — Ma, nagypénteken, a Megváltó halála emlékeztetére reggel 9 órakor királyi órák, amelyen *Radu* Demeter dr püspök végzi a gyászisteniszteletet; délután 3 órakor a temetési körmenet, amelyen a püspök pontifikál s utána szentbeszéd. Holnap, nagyszombaton reggel matutimum és szentmise.

*** A sorozás első napja.** Nagyváradon tegnap kezdték meg a fősorozást. Az előállott ifjaknak mintegy 40 százalékát be is sorozták, nem ugyan azért, mintha olyan kiváló lett volna az „anyag”, hanem az új véderő törvény értelmében nagyobb számmal kell a gyöngyöletre a magyar s a vizsgáló bizottság nem rostálhatja meg annyira a hadköteleseket, mint azelőtt. A sorozó bizottság polgári elnöke *Bordé Ferenc* főjegyző, tagjai *Eleméry Ferenc* tanácsnok, dr *Mayer László* városi főorvos, *Báthory László* városi fogalmazó, törvényhatósági tagok: *Hankovits Ferenc* és *Kriszta Sándor*, — a katonaság részéről *Melchner es.* és kir. őrnagy, *Mazurek* és *Gergely* főhadnagyok, *Adler es.* és kir. törzsorvos, *Bihari* honvédt ezredorvos voltak. Az I. korosztálybeliek jöttek ezen a napon sor alá. Előállott összesen 210 ifju, akik közül besoroztak 85-öt. A besorozottak között 15 egyéves önkéntes. — Ma, pénteken a II. korosztályba tartozók kerülnek a mérték alá.

*** Áthelyezések.** Az igazságügyi miniszter dr *Tétsi Endre* kézdivásárhelyi törvényszéki jegyzőt a nagyszalontai járásbíró-sághoz helyezte át. *Herbst* Odon bereityó-ujfalui járásbírói irnokot pedig a nagyváradai törvényszékhez helyezte át.

*** Marad a kamatláb.** Az *Osztrák-Magyar Bank* főtanácsa Bécsben *Popovics Sándor* bankkormányzó elnöklésével ülést tartott. *Pranger József* udvari tanácsos, vezértitkár előterjesztette jelentését a bankhelyzetről. Jelentését azzal a megjegyzéssel reszertette be, hogy a kamatláb megváltoztatása ez időpontig még nem érkezett el és kéri a főtanácsot, hogy a kamatláb változtatása kérdésének megvitatásától álljon el. A főtanács *Pranger* vezértitkár fejtegetéseire vita nélkül, egyhanguan hozzájárult, más-különbén csak a folyó ügykezelés körébe tartozó dolgok kerültek tárgyalásra.

*** Az eucharisztikus kongresszus.** Máltából táviratozzák: Az eucharisztikus kongresszust igen sok hívő jelenlétében megnyitották. *Ferrata* biboros pápai legátus hosszabb beszédében áttekintést nyújtott a sziget lakosságának vallási történetéről a katolicizmusra való áttérése óta. Este Málta templomaiban istentisztelet volt, amelyen mindenütt igen sokan vettek részt.

*** A vármegye vámszedési joga.** A kereskedelmi miniszter tegnap értesítette Biharvármegye törvényhatóságát, hogy a megye területére szállított teherárúk után vámot szedhet. A megye így 67 állomáson fog vámot szedni. Minden 100 kiló után 2 fillér vámszedési joga van a vármegyének a rendelet alapján.

*** Rászakadt az égő ház.** *De-recskei Tógyer* alsótótfalvai lakos, napszámos f. hó 21-én a *Bodó Péter* házának égésekor elment tüzet oltani. A padlásra felment, hogy onnét a gabonaneműeket lehordja. Mialatt a padláson tartózkodott, az égő tető beszakadt és őt maga alá temette. Összeégette kezét, lábát. Beszállították a biharmegyei közkórházba.

*** Felhívás.** A bihari előljáróság értesítése szerint a hegygyepű kiosztása a bihari szőlőhegyen f. hó 27-én reggel 7 órakor lesz megtartva. A kiosztást *Hegyközkovácsi* alatt kezdik meg. Miután a nagyváradai szőlőhegy tulajdonosokat is érdekli ez a kiosztás, felhivatnak, hogy a kiosztásnál vagy személyesen jelenjenek meg, vagy megbízottait küldjék ki, hogy a gyepűt átvegyék.

*** A városok kongresszusának előkészítése.** A vidéki városok legközelebbi kongresszusának munkaprogramját most állapítja meg az előkészítő bizottság Budapesten. A kongresszus főleg a magyar vidéki városok pénzügyi helyzetével s a városok kötvénykibocsátásával foglalkozik, azon szempontból, hogy mily módon juthatnának a városok sürgős és olcsó hitelhez. A mozgalom ugyanis *Lukács Ödön* városi tanácsos javaslata alapján indult meg s most már erősen foglalkoztatja nemcsak a vidéki városokat, hanem a kormányt és az *Osztrák-Magyar Bankot* is. A kérdés helyes megoldásától függ a magyar városok jövő fejlődése.

*** Letartóztatott sikkasztó.** A dési rendőrség körözvényt adott ki *Fazekas Béla* kereskedő ellen. *Fazekas* azzal van vádolva, hogy sikkasztott. A körözvény alapján az érmihályfalvai rendőrség is megtette a kellő lépéseket, annál is inkább, mert *Érmihályfalván* bir lakással. A rendőrök hiába tartották szemmel *Fazekas* lakását, a körözött egyént nem találták. Tegnap délelőtt megjelent *Papp Gábor* rendőr a *Fazekas* lakásán, azonban csak *Fazekas* német találta ott. — Nincs itthon az uram. Vásáron van. — Utasította el a rendőrt az asszony. Délután ismét megjelent *Papp Gábor* és mert most is elutasító választ kapott, kijelentette, hogy házkutatást fog tartani. Nem kel-

lett sokáig kutatnia, *Fazekas* a belső szobában tartózkodott. *Papp Farkas* letartóztatta és ma át fogják kísérni a dési rendőrségre.

*** A hivatali altisztek gyűlése.** Felkérem az állami és törvényhatósági altisztek és szolgák, nagyvárad helyiüzottságához tartozó összes kartársakat, hogy folyó hó 26-án d. u. 6 órakor az igazságügyi palota II. emelet 105. számú termében tartandó rendkívüli közgyűlésen okvetlen megjelenni sziveskedjenek. *Csutha Sándor*, h. b. elnök.

*** Tűz Ősi-pusztán.** Tegnap este 7 órakor hirtelen tűz ütött ki a *Káptalan* ősi gazdaságába. Az istállók mellett lévő sertés-és marhaólak gyuladtak ki. A cselédség lokalizálta a tüzet. Egy-két kis malac pörköldött csak meg. A kivonuló tüzoltóknak ugyszólván dolguk sem akadt. Az ólak biztosítva voltak. A kár jelentéktelen.

*** Az acetylgáz előállítás.** Van szerencsénk az érdekelteknek tudomására adni, hogy az acetylgáz előállításáról és világitási vagy más célokra való felhasználásáról szóló rendeletet a keresk. m. kir. miniszter ur (75813 A. 1912. sz. a. kelt rendelettel) azzal egészítette ki, hogy tekintet nélkül súlyára, hordozható minden olyan acetylen gázfejlesztő készülék, amelynél a felfeszítő, a gázharang és a készülék többi tartozékai olyanmódon vannak egymáshoz, vagy egy közös tartóhoz szerelve, hogy azok egységes szerves egészet képeznek és amelynek carbidöltése 4 kilogrammot meg nem halad. Ezen szabály szerint minősülő készülék megvizsgálásáért 60 korona, azonossági vizsgálatáért pedig 1 K 50 fillér díj fizetendő. Nagyvárad, 1913. április hó 20. A nagyvárad kereskedelmi és iparkamara: *Dr Moskovits József* elnök. dr *Sarkadi Lajos*, titkár.

*** Új asztaltársaság.** Várad-Velen-czén *Rölich Béla* szövetkezeti vendéglőjében tegnap este megalakult a „*Petőfi Sándor* asztaltársaság”, amelynek tagjai iskolás gyermekek segélyezését és városrészük intenzivebb fejlesztését vették programjukba. Az asztaltársaság elnöke *Eisele Sándor* községi isk. tan. lett, a választmány tagjai pedig dr *Tóth Ferenc*, *Deák Farkas*, *Fekete Máttyás*, *Bartha László*, *Leövenstein Zsigmond* és *Katona Mihály*. A társaság elnöke minden szerdán 5—8. tartja összejöveteleit.

*** Nyilatkozat.** Felkérteünk a következő sorok közlésére: A „Nagyvárad Napló” mai száma azt írja, hogy az általam megindított becsületsértési perben értesülés szerint a nagyvárad közélet számos férfiát kéri majd a panaszlott tanuképp kihallgattatni és velük szándékozik igazolni, hogy az ő súlyos kritikájára (?) *Havas* igazgató rászolgált az eljárásával. Ezen közleményre vonatkozólag megjegyzem, hogy eljárásom korrektsége és intézetem iránti köteles hűsége azóta ugy a közönség, mint számos nagyrésztvényes, betevő és felsőbbbségem részéről a fényes elégtételek és a további kintartásra való buzdítások, becsületes munkálkodásom iteni kezdetén, általam még alig várt egész sorozatával ismertetett el és csak mélyen fájlalni tudom, hogy egy bizonyos régebbi kölcsön-ügy elengedhetetlenül szükségessé vált rendbehozásának nehéz, sőt talán emberfeletti munkájában egy két emberrel érdekellentétbe vagy összeütközésbe kerültem akaratom és szándékom ellenére. Ami a közéleti férfiak állítólagos tanuskodását illeti, arra nézve megjegyzem, hogy még olyan ember nera született erre a világra, aki igazolni tudná, hogy bármikori eljárásommal hírlapi támadásoknak, vagy sértéseknek bár csak halvány árnyalatára is rászolgáltam volna. 25 esztendei közgazdasági munkálkodásom alatt mindég az ellenkezőben volt részem. A mostani eset egy teljesen hibámon kívüli szerencsétlenség, ami mindenkit érhet. Nagyvárad, 1913. ápril 24-én. *Havas Mór*, a Bihar megyei takarékpénztár vezérigazgatója.

dhajto
mény,
zik. E
ügy a
tehát a
tenni
közérd
— mé
Szacs
T. Ház
első s
szolgál
beszer
eljár s
A vá
donos
kásoka
adását
mozdít
lágosit
hetenk
adó la
ad ki,
lesz. N
ket, m
nak bi
átlátha
sokhoz
koroná
nem le
*
és plü
gondoz
tással
esők, M
*
nap Uj
2. Váro
*
női-kal
és Buc
tem. M
nőczy-
*
felhívjuk
Báthory
azonnal
*
mesés j
BENE
nagyáru
*
nemes
ponta
Fajna
borok,
DOR
448 sz
*
köl
ajt
bor

Valódi Amerikai és Chas-sala cipők, legjobb Bor-ahino és Pichler kalapok

REICHARD áruháza

cégnél szerezhetők be.

* **Városunkban egy** mindenképp által óhajtott, egy fölötté fontos közérdekű intézmény, a **lakáskiadó vállalat** máig is hiányzik. Ezen intézmény — mely hivatva lesz úgy a háztulajdonos, mint a bérlő urak, tehát a város minden lakosának szolgálatot tenni és így az joggal fölötté szükséges, közérdeket szolgáló intézménynek nevezhető, — még e hó folyamán megkezdte működését. Szacs-vay-u. 12. sz. a. A vállalat, amely a T. Háztulajdonos urak támogatásával indul, első sorban is azok mindennemű érdekeit szolgálja, felvilágosításokat ad, okmányokat beszeréz, közigazgatási ügyekben mindenhol eljár stb. külön díjazás nélkül. — A vállalat az öt pártoló t. háztulajdonos és bérlő urak házaiban levő kiadó lakásokat pontosan nyilvántartja, azok bérbeadását személyes közreműködése által is előmozdítja, azokról mindenkinek pontos felvilágosítást ad, a szükséghez képest azonban hetenként legalább egyszer egy **kizárólag kiadó lakásokról szerkesztett lapot, utmutatót ad ki, amely minden újságárusnál kapható lesz. Nem szándékunk ecsetelni az előnyöket, melyeket a vállalat a város lakosságának biztosít; azt mindenki első pillanatban is átláthatja. A vállalat pártolói a kiadó lakásokhoz mérten évi díjat fizetnek, a mely 2 koronánál kevesebb és 20 koronánál több nem lehet.**

* **Téli ruhákat** u. m. bundák, szörme és plüs kabátokat, szőnyeget stb. nyári gondozásra elvállalunk felelősség mellett javítással együtt **Hatvany** és **Szentmiklósy** szűcsök, Nagy Sándor-u. 1.

* **Párisi újdonságok** érkeznek minden nap **Ujhelyi Róza** női kalap üzletébe Rákóczi-ut 2. Városi bazár.

* **Hölgyek** szíves figyelmébe ajánlom női-kalap különlegességi üzletéme. Bécsben és Budapesten a legelső szalonokban működtem. Mély tisztelettel **Braun Margit** Rimánóczy-u. 1.

* **A kocsitartó** közönség szíves figyelmét felhívjuk **ÜVEGES JÁNOS** kerékgyártó munkáira Bátorhy-u. 9 sz. **Jutányos árak.** Meghívásra azonnal megjelennek.

* **BENEDEK SZAPPAN** óriási darab mesés jó **száraz** mosó szappan darabja 30 fillér, **BENEDEK TESTVÉREK** fűszer- és csemege nagyáruházában Zöldfa-u. Telefon 901.

* **Csodaszép csemegezőllő!** Legnemesebb hazai és tiroli fajalmák! — Naponta friss **Carfiol**. Idei máltai **burgonya**. **Fajnarancsok!** Kitűnő fehér és piros hegyiborok, a legolcsóbb árban. **MERTZ NÁNDOR** csemegeüzletében, Körös-utca. Telefon 448 sz.

Szöllőgazdasági cikkek:

kékkő, raffia, kénmáj, fonál, ojtó-viasz és pamut, rézkénpor, bordói por legjutányosabban a

WURST JÓZSEF

cégnél szerezhetők be.

* **Az „Erdélyi Kereskedelmi és Automobilforgalmi r.-t.”** Szilágyi Dezső-u. 6. sz. a. üzletében a most érkezett 20 l. e. nyitott **Benz** automobil megtekinthető. — A kocsit rendkívüli izléses és elegáns kivitele méltán feltűnésre tarthat számot. — A cégnek a napokban jelent meg bótartalmu árjegyzéke automobil-felszerelési-cikkekről, mely érdeklődőknek rendelkezésére áll.

* **Még is mozog a föld!** Mert minden nap érkezik női kalap divatújdonság **Kohn Eszter** utóda Helén női kalap divatterme, párisi és bécsi modellekkel gazdagított üzletébe. Átalakítások jutányos árban. Gyász kalapok állandóan raktáron. A **Szigligeti-színház** szállítója. Nagyvárad, Nagy Sándor-utca 1. sz.

* **Csödtömeg eladás.** **KLEIN SÁNDOR** és **VILMOS** csödtömegéhez tartozó fiók-üzletekből az árak u. m.: harisnyák, zsebkendők, parfümök, ernyők és fésű árak stb. el lettek szállítva s azok rövid ideig Rákóczi-ut 18. alatt lesznek kiárúsítva.

* **A feministák kiegyeztek Lukácsossal,** mert javaslatát elfogadták, hogy választójog helyett ma már oly híressé vált és nélkülözhetetlen **Mlle Juliette** fűzőt kapnak. Állandó nagy raktár angol és francia fűzők, haskötők, melltartók, egyenestartók és fűzővédőkben. Nagyvárad, Színház-u. 4. Emke melletti fűző terem.

* **Ridzyk József** épület- és műlakatos Nagy-Várad Rákóczi-ut 20. (Lévai M.-féle házban.) Javitások gyorsan és pontosan készülnek. Elvállal minden e szakmába vágó épületmunkát a legegyszerűbbtől a legrészesebb kivitelig, terv és rajz szerint. Szegesselt vasoszlopok, üvegházak, vastetők, vasablakok, tűzmentes vasajtók, sirkerítések, üzleti vasredőnyök, ablakredőnyök, cégtáblák, takaréktűzhelyek. Lev.-lap hívásra azonnal megjelennek.

* **FELEIVJUK** a nagyérdemű hölgyközönség szíves figyelmét a **most megnyitott RÁCZ és VASS** női divatszalonban készülő eredeti **angol kosztüm** és **felöltőkre.** Mérsékelt árak. **Nagy Sándor-u. 17.**

* **Egy jó házból** való fiu tanulónak fizetéssel felvétetik **Ungváry** papirkereskedés, Rákóczi-ut, Orsolya zárda.

* **Hipp, Hopp, Hurrá,** megvertem Palikát, mert elfelejtette, hogy a **Párizsi bazár** a Sas alatt van, a Csipke áruház mellett.

* **Hölgyek figyelmébe!** Schmidt női fodrásznál — Rákóczi-ut 5. sz. alatt készülnek a legelegánsabb divatfrizurák — továbbá valódi prima hajból mindennemű hajmunkák — u. m. parókák, transzformatiók már 60 K-tól feljebb, divatbandó, hullámrész stb. Lemoshatatlan hajfestés, ondulatió, hajmosás manicür. Telefon 11—98.

* **Két jogász sétál a városban,** szemben találják magokat egy régi ismerősükkel Pista barátjukkal, a mint ránéznek feltűnik előttük, a barátjuknak elegáns felöltője van, a melyet hallatlan olcsó árban szerezhet be mindenki **Nagy Sándor** férfi divatruha kereskedésében a **Zöldfa-utcán,** passagé-kapu mellett

* **A városban** számtalan esetben lehet csoportosulásokat látni, amint a hölgyek tanácskoznak egymás között azon a hallatlan olcsó árban forgalomba hozott **harisnya és keztyű cikkekben,** amit **Ungerleider Salamon** harisnya és keztyű áruháza árusít Nagy-Váradon, Szent János-utca 4. sz. alatt.

* **Új női tambura zenekar a Korona Kávéházban.** **Koczka József** és **Rücskös** Jozso közkedvelt karmesterek vezetése alatt elsőrangú erőkből összeállított új női tambura zenekar ma és minden nap hangversenyez a legújabb zene és ének-számokból, a társulat tagjai, Kovács Ilona sansonett, Szallai Böske kuplé, Péchi Margit népdal, Balázs Mancsi nemzetközi énekesnő és Böszörményi Béla baritonista és jellemkomikus, a társulat magánszámokkal működik, mondanunk se kell, hogy a Korona kávéház estélyei iránt a legmesszebbmenő közérdeklődés mutatkozik.

Alulírott ezúton hozom a t. e. közönség szíves tudomására, hogy boldogult édesatyám **cégmentő műtermét,** melyet eddig is vezettem

DIÓSY SOMA

cég alatt tovább fogom vezetni. Kérem a t. közönséget szíveskedjenek nagybecsű bizalmukkal a jövőben is megtisztelni és előre is biztosítani a legpontosabb és legjutányosabb kiszolgálásról. Tisztelettel

DIÓSY MIHÁLY.

Telefon 839.

(Rosenzweig mider-gyáros mellett.)

* **Kossuth-utca 2. sz. házban egy emeleti kétszobas lakás** mellékhelyiségekkel f. évi **május 1-re kiadó.** Ertekezhetni a Polgári Takarékpénztárnál.

* **Elsőrendű** uri-, női- és papi szabóság a Rákóczi-uton, bel- és külföldi szövetkülönlegességek. a melyekből rendkívül kedvezményes árban készítünk bármilyen ruhadarabokat mindég a legutolsó divat szerint. Elvállalunk costumok készítését már harminc koronától kezdve Szíves megkereséseket kérnek **Biró László** és **Társai** uri-, női- és papi-szabók Rákóczi-ut 22. Telefon 832.

* **Intelligens urak, urhölgyek és családok** legkellemesebb kiránduló és szórakozó helye egyedül a Váradvelencei «Nagy Sörcearnok» és Étterem, gyönyörű terraszok, a társadalom minden osztályának külön helyiség, figyelmes kiszolgálás, előnyös árak. Mindig frissen csapolt **Dréher sör,** saját szüretelésű hegyi borok és izletes felvágottak. Kitűnő tisztelettel: **Szerác Aurél.**

* **Női** finom párti fél cipők 4 koronától kezdve, női chewrau, vagy boksz félcipő 6 korona, férfi chewrau, vagy boksz cipő 8 korona. Kalapok, sapkák, fehéreneműek, uri divateikkek legolcsóbb bevásárlási forrása **Feketénél, Bémer-téren.** Üzletemet május 1-én Szent János-utca 3. szám alá helyezem át.

„**PATHÉ**“ gramofonok

(tüccserelés nélkül) és legújabb

„**PATHÉ**“ **LEMEZEK**

egyedüli raktára

Kalenda János

cégnél, Nagyváradon. Telefon 245.

A „**Pathé**“ **beszélőgépekre** felhívjuk a t. közönség figyelmét, melyeknél a folytonos és kellemetlen tüccserelés mellőzve van, amennyiben egy állandó zafir kövel játszanak; a hang visszaadás természetes, a felvételek művészi és így felülmulnak minden oly beszélőgépet, a melyek csak tüccsereléssel használhatók. A leghíresebb művészek által énekelt felvételek kaphatók **PATHÉ** lemezekben áremelés nélkül, u. m. Caruso, Alberti Werner, Slezák, Vogelstrom, továbbá Blaha Lujza és Király Ernőtől, stb. Egyedüli raktár és óriási választék **KALENDA JÁNOSNÁL** Nagyváradon, a Szt. László-téren.

OCCASSIO ELADÁS

a tavaszi idényre

Tátray Gusztáv
kézimunka üzletében

Rákóczi-ut 4.

Telefon 783. :: Telefon 783.

SZÍNHÁZ

Heti műsor:

Szombat: Tavaszi ünnep.
Vasárnap este: Ember tragédiája. Esterházy díszletekkel.

Tavaszi ünnep.

A Tavaszi ünnep című dráma Biró Lajos leggyengébb alkotása. Annyira gyenge, hogy szinte szégyen Biró Lajosra, hogy az irodalomban jócsengésű nevét ez alá a darab alá odairta. Minden írónak vannak sikerült és kevésbé jó művei. Ha azonban egy mű abszolút rosszul sikerül, legyen az íróban annyi önbecsítés, hogy saját jó hírét megóvja az eltévelyedésektől. Az, hogy a darabot valamelyik pesti színház előadásra elfogadta — Biró legjobban tudhatja — még nem jelenti a darab jószágát, sem a barátok hizelgése, sem az újságíró kollégák jóakaratu kritikái. A darabot jóvá csak a tartalom és a kidolgozás teheti.

A darab tartalma egy tárcára is kevés: az eladósodott huszártiszt nem kapja meg a leányt, illetve hozományát s öngyilkos lesz. Ugyanezt teszi az utána bolonduló utcai leány. A gazdag leány pedig azé lesz, akit szeret. Mindez minden bonyodalom nélkül, olyan természetesen történik, hogy valóságos művészet volt három felvonásra osztani. A kidolgozás végtelenül silány. Nehézkes dialógus, folytonos ismétlések, unalmas huza-vona, értelmetlen tépelődések, közönséges bombasztok, lehetetlen helyzetek s főleg lehetetlen alakok. Az alakokat megrajzolni nem lett volna nehéz, hiszen mindeniket száz példányban látjuk naponként, de Birónak sikerült őket annyira zavarosokká, természetellenessé tenni, hogy lehetetlenségükkel már bosszantanak. Miután a darab nem érdemli meg, hogy hosszasan foglalkozunk vele, nem is vesszük bonckés alá, csak konstatáljuk, hogy egészséges izlésű publikum különösen a drámai hatásra váró, de komikusan lehetetlen és szétfolyó jeleneteken jóízűen mulatott. Szerencsére rövid a darab s rövid leszén földi pályafutása is.

Most az egyszer nem írhatjuk meg, hogy a szereplők jobb ügyhöz méltó buzgalommal játszottak volna. Látták, hogy minden erőlködés kevés volna a darab megmentésére, sorsára bízták tehát szegényt. Persze olyan jó színészek, mint Étsy, Tóth, Sik, ha akarnák se tudnának rosszak lenni, ki kell azonban emelnünk Polgár Mariskát, aki az utcai leány szerepében igazán sikerült alakítást nyújtott és kedvesen, ahol kellett meghatóan, sőt igazi drámai erővel játszott. A tapsok különösen neki szóltak.

Dicséret illeti a sugót, hasznos, szükséges és fáradhatatlanul buzgó munkájáért. Ahol a színészek tévedtek, tőle meghallottuk a helyes szöveget. —ő.

A Cigányprimás szombati előadása. Mint arról már hirt adtunk, a nagyváradi Vilmos huszárok vasárnap rendezik Nagyváradon díjlovaglós és díjugratós versenyüket. Az előkelő sportünnepélyre lényegesen fellendült a város idegenforgalma és érdeklődő tekintettel, a színház igazgatósága szom-

bat estére a Cigányprimás-t tüzte ki előadásra. Az előadás a bemutató szereposztásával kerül színre. Így a címszerepet Leövey, Sárít Horváth Mici játssza. Új lesz ezen az estén Cadeaux szerepében Kabos, aki ebből a szerepből valóságos kabinetalakítást csinál. Az igazgatóság újabb határozata szerint a szombati előadást rendes C. bérletben adják.

Az Ember tragédiája. Tegnap délután díszletpróba volt a Szigligeti Színházban, ahol ez alkalommal először bontották ki teljes szépségükben a világhírű Eszterházy-díszleteket, amelyek keretében Madách örökéletű színpadi alkotása a vasárnapi reprizen le fog játszódni. Ezeknek a díszleteknek nagy, művészi értéke közismert már, de ezért mégis meglepetésszerűen hat az a fény és pompa, amelyek ezekből a festett falakból kisugárzanak. Minden szerep, a legkisebb is, elsőrendű színészek kezében van. A három főszerepet: Bihari Ákos, a neves művész, Étsy Emilia és Tóth Elek játsszák.

SPORT

Új csapat. Vasárnaptól kezdve újabb csapatokkal szaporodik a nagyváradi football-csapatok száma. A régi VAC-ból kivált játékosok néhány Törekvésbeli játékosal megalkották a *Velencei Törekvés Csapatát* s ez vasárnap délután fog bemutatkozni a Sport-téren a NAC II. csapatával tartandó barátságos mérkőzésen. A bemutatkozó csapatban több igen ügyes játékos van úgy, hogy ez a mérkőzés, amely a KAC — NAC mérkőzés előtt lesz, szintén igen vonzó száma lesz a vasárnapi délutáni programnak.

A vasárnapi football mérkőzés. Kecskemét és Nagyvárad legerősebb football csapata kerül szembe egymással vasárnap délután a Rhédey-kerti Sport-téren. Az alföldi „hires város” kitűnő híre, régi együletének a KAC-nak igen jó minőségű csapata fog ezúttal bemutatkozni városunkban és a vendégcsapatnak kitűnő eredményei igazán értékesé teszik e bemutatkozást. A KAC csapata ma a Pestvidéki kerület bajnokcsapata, ami annál inkább értékelendő, mert a fővárosi kerületben csupa fővárosi játékosokból alakult csapatok működnek s ezekkel szemben a bajnokságot megszerezni igazán elsőrangú sporttudást jelent. A KAC klaszszisa ma fölér bármely másodosztályú fővárosi csapattal, amit bizonyít a BTK csapatával az elmúlt vasárnap elért 1:1 eredménye is. A NAC tehát olyan ellenféllel áll szemben, aminél nagyon régen nem állott és teljes tudásának kifejezésére lesz utalva, ha méltó akar maradni eddigi eredményeihez. A mérkőzés rendes helyárok mellett délután 4 órakor veszi kezdetét.

TÁNYÜGY

Mikor lesznek az évről vizsgálatok?

Nagyvárad városi köznevelési igazgatósága tegnap tartotta ülését dr. Thury László elnöke alatt. Az ülésen a szokásos elnöki és igazgatói jelentéseken kívül csak az évről vizsgákra vonatkozó intézkedéseket tárgyalták meg.

Az ismétlés iskolák záróvizsgálatát május hó 7-én délután 2 órára tüzték ki.

A községi elemi iskolákban pedig június hó 17—20. napokon lesznek az évről vizsgálatok.

A községi polgári iskolák záróvizsgálatának idejét a kir. tanfelügyelőség állapítja meg s a vizsgálatokra az iskolaszék kiküldte képviselőit; és pedig a polgári fiúiskolákhoz dr. Adorján Emil, Kappel György, dr. Konrád Márk és Lukács Ödön tagokat; — az olasziai polg. leányiskolához: dr. Mártonffy Marcell, dr. Vueskies Gyula és dr. Popper Ákos tagokat; — az újvárosi leányiskolához Kepes L. Miklós és Sulyok István tagokat.

Az elemi iskolákhoz osztályonként küldték ki a vizsgáló-bizottság elnökeit.

A jutalomkönyvek beszerzésére névze a könyvek jegyzékét bekéri a csoportigazgatótól s azok felülbírálatával dr. Adorján Ernő elnöke alatt Kappel György és dr. Mártonffy Marcell tagokat bízták meg.

Az elemi iskolákban a jövő tanévre a beiratások idejét szeptember 3-ra, a pót- és javító vizsgálatok idejét szintén szeptember 3-ra, míg a rendes tanítás megkezdését szeptember 4-re tüzték ki.

EGYESÜLETEK

Választmányi gyűlés a Legényegyletben. A nagyváradi katolikus legényegylet április 25-én délután 5 órakor választmányi gyűlést tart. A szíves megjelenésre tisztelettel kéri a választmányi tagokat az igazgatóság.

ZENE-ÉS MŰVÉSZET

Vizsgálati hangverseny.

Fischer Ervin és neje, szül. Szalay Stefánia zeneiskolája tegnap délután a főgimnázium dísztermében nyilvános hangversenyt rendezett, a kiválóbb növendékek egy részének közreműködésével. Jók az ilyen vizsgálati hangversenyek nemcsak pedagógiai szempontból, hanem azért is, mert így a hallgatóság a műsorszámokból olyan általános benyomást szerez, amelyből megítélheti az egész iskola tanítási módszerét s a növendékek haladását figyelemmel kísérve: a módszer eredményességét.

Az iskola módszere az Akadémiáé, tehát helyessége bírálaton felül áll. A program-számokból láthatjuk, hogy a növendékek csak értékes darabokat tanulnak, mindenki alaposan tudja, amit megtanult, úgy, hogy első előkészítőt járó növendék épp olyan pontosan játszza a maga könnyebb darabját, mint az akadémikus a magáét.

Az összes növendékek, úgy Fischeré Sz. Stefánia, mint Fischer Ernő és Kucsera Irma tanítványai nagy sikert értek el s mestereiknek dicsőségükre válnak.

Növendékeknél nem várhat az ember művészi kvalitásokat, de azért feltűnt Varró Zsófia nemes felfogása és briliáns technikája, amellyel Beethoven 32 variációját játszotta, Barabás Erzsébet és egy nagyszerű valzert játszott Arenszkytól, Perlesz Vilma meglepő szellemesen adta elő Grieg koboldját, Eichner Irma, Laszky Adél nehéz klasszikus számaikat a legnagyobb precizi-

tással játszották. Gerő Magdának igen finom játéka van, Tóth Szerénka egy Moszkovszky s egy Chován darabbal sok megérdemelt tapsot kapott, Szalai Klári, Szokoly Erzs, Schwartz Gizella és Ötömösi Sándor is elismerésre voltak méltók.

A szép sikerü hangversenyre a nagytermet teljesen megtöltötte az előkelő közönség s a mestereket s tanítványaikat melegen ünnepelte.

A Zádor—Freckay kiállítás.

Vasárnap nyílik meg a vármegyei háza nagytermében a Zádor—Freckay képművészeti kiállítás. A kiemelkedő művészeti esemény alkalmából itt közöljük dr. Sztrakoniczky Károly kiváló, budapesti esztétikusnak Zádor Istvánról írt cikkét:

Zádor István abból a fiatal festő-gárdából való, amelynek művészeti élete már a higgadt komolyság jegyében kezdődött. Őt hat esztendővel ezelőtt ezt még igen bajos volt elképzelni. Őt hat esztendővel ezelőtt az ifjuság még a forrongást, az újat kereső lendületet, az izgatott, lázas kísérletezést jelentette. Az akkori fiatalok meg sem öregedtek, életük a művészet új igazságaiért folytatott szakadatlan harc volt s ez a harc nem engedte, hogy valaha is felvegyék a komoly férfikor formáját. Fiatalok maradtak. Itt járnak még ma is közöttünk ősz fejjel, de ifjú szívvel, egy lüktető és lelkesítő roham emlékeitől csillogó szemmel. Fiatalabbak, mint a fiaik. Szinte úgy látszik, hogy ők a múlt században az új világ kezdetén felélték az egész fiatalságot. A mostani fiataloknak azért nem maradt belőle semmi, ők már öregesen születtek.

Ez azonban nem baj, mert nem az erő gyengeségét, nem a tehetség, vagy a lelkesedés hiányát jelenti. A művészeti élet ritmusa ma szükségképpen csendesebb, komolyabb, mint volt egy évtizeddel ezelőtt, mert egészen mások a feladatok, amelyek a fiatal művészek elé tárulnak. A XIX. század a forradalom ideje volt, amely alatt a festészetet ki kellett szabadítani egy megátalkodott, fojtogató konvencionális bilincseiből, ekkor kellett a lendület, a lelkesedés, az erő, a fiatalság. Ma minden eredmény el van érve, a művészet szabad és most arra van szükség, hogy az eredményeket legjobban, nyugodtan és szabadon állandósítsák, hogy az eredményekre támaszkodva kiépítsék az új, gerinces művészet palotáját. Ez az építő munka pedig komolyságot kíván, bölcs férfikart; ezért van, hogy a mai fiatalságnak jelleme nem a harcok erőben, hanem a nyugodt férfiaságban jelentkezik.

Zádor István — ismétlem — már ezek közül való. Művészete nem akar új csapást törni a Szép birodalmában, hanem kiszélesíti, járhatóvá teszi azokat a szűk és veszedelmes átjárókat, amelyeket a múlt század munkája hozott létre. Epen ezért nem lehetne semmiféle irányhoz vagy iskolához sorolni. Ez irányok ideje is elmúlt. A mai művészek nem fejlesztenek egyoldaluan egy-egy tendenciát, hanem összefogva mindent, amit a különböző irányok produkáltak, így akarnak létrehozni egy egységes művészetet. Természetesen ehhez elsősorban nagy előképzettség, komoly tudás kívánatik. Zádor Istvánban van elegendő. Mesterségbeli készsége egészen korrekt és nem egyoldalú. Rajza épen olyan biztos, mint amilyen kifejlesztett a színérzéke. S egyiket sem helyezi a másik elé. Rajza és szinkulturája egyaránt és egyenlően szolgálják az egyetlen célt: a természet festői visszaadását.

Természetesen ő is a naturalizmuson kezdte, mint mindenki, aki az impressionistáktól tanult. De az ő képein a természet már nem háborgó, nem zavart, nem eszupán szines foltokban felolvadó, hanem rendszerre megkonstruált, zárt, tömöt, formában és színben egyaránt kifejezett. Mindez erő-

sen utalja a figurális festészetre és szinte magától értetődő, hogy nagyon sokat foglalkozik az arcképpel. Ebben a fajtában produkálta talán a legtekélyesebbet. — Decent előadás módja, szigorú komponálása, éles jellemző ereje a legkiválóbb fiatal magyar portaitisták közé sorolják. Különösen rajzbeli kiállítása finomak, ennek tulajdonítható, hogy azon kevés magyarok közé tartozik, akik foglalkoznak a grafikával és van egy pár igen jól előadott, kellemes rézkarc, ami nálunk, ahol olyan ritkaság egy grafikai lap, nagyon megbecsülendő. Karcain is, mint minden alkotásán, rajta van egyéni bélyege, az a hűvös, sima elegancia, amely olyan jólesően érinti az embert. A megbízhatóságának érzését kelti fel bennünk ez a korrekt, előkelő és tiszta oeuvre. Nem egy szertelenkedő gyerek kiabálása, hanem úgy hangzik, mintha egy higgadt, finom férfi mondana nekünk esendes hangon okos és szép dolgokat.

Sztrakoniczky Károly dr.

NYILTÉR

Mindazok, kik felejthetetlen jó apánk végtisztességtételénél bánatunkat személyes részvételükkel enyhítették, fogadják ezuton is hálás köszönetünket.

Kovács Dénesné

és

Tóth Lajosné

Regénycsarnok.

AZ ELHAGYOTT ROMA.

Történelmi elbeszélés.

Írta Dús László.

(Folytatás.)

45

A komor férfi összevonta szemöldökeit és az emlékeztető elborultán válaszolta:

— Akkor, mikor találkoztam vele, fejeletlen leány volt, most pedig kifejezett szépség, én pedig kéregető voltam.

Landulfó a szép leány képét magával vitte szívében, mikor elváltak Stefanótól, nem is hagyta el soha többé, ott őrizte drága kincsét gyanánt.

Stefano nagyon is észrevette azt a hatást, amit leánya a férfi szívére tett. Önző gondolatai közt tartogatta, várta, míg Landulfó nyilatkozni fog, hogy kezét csak úgy igérje neki, hogyha a Collonákhöz viszatér.

Landulfó azonban küzdött magával, jól tudta, hogy mi lesz a leánynak ára, azt is tudta, hogy pápai engedély nélkül nőül nem veheti, erre pedig, az olyan értelmes, mélyen belátó pápánál mint VIII. Bonifác volt, reménye sem lehetett.

— És mégis, hátha meg fogom nyerni tetteim jutalmát! — mondotta magában beszélve, — hiszen nem kérek semmit a Colonna vagyonból! — ha azonban megtagadja, egygyel több ok leszen, hogy gyűlöljem őt, mert én is Colonna vagyok. Érzem, hogy vissza kell térnem családomhoz.

XVI.

Pietro Gaetano megkapta a szép asszony levelét, megnézte, elolvasta, a komornára nézett, aki kézbesítette és határozott választ adott:

— Teljesíteni fogom az excellenza kívánságát.

Szavaiban nyomatékkal hangsúlyozta, hogy teljesíteni fogja, noha a komorna azt várta, hogy el fog ragadtatni a gyönyörűségtől és ilyen válaszzal bocsátja el.

Gaetano jól tudta, hogy el nem utasíthatja, azonban nem nagyon volt inyére, mert szerelmes szíve úgy érezte, hogy ezzel Paola ellen követ el hibát.

Felkereste barátait, Andrea Pitanót és és Giotto di Bondonót.

Giotto di Bondone műterme a Tiberis folyam mellett ugyan, de Rómán kívül, az isola sacra szigetén volt, melyet hajdan árnyas bokrai, üde levegője és kellemes fényözönben fürdő pázsitjaiért Vénus szigetének nevezték el.

A levegő itt derűsebb, áttetszőbb, üdébb volt mint Rómában, ezért a festészetre kívánatosabb és hatékonyabb, mert minden esetben tisztábban, finomabban volt a vászonra tehető, mint bent a nagy világvárosban, ahol a műtermeket magasra, mondhatni a házak legfelsőbb részére kellett fölvinni, hogy a festők kellően dolgozhassanak.

A Giotto műterme mondhatni a sziget közepén volt, ahova árnyék nem került és a festő, hogy műtermét elzárhassa a kellemetlenkedő világosság elől, nagy selyem függönyökkel tette azt, ilyenkor a nap azzal boszulta meg magát, hogy az összes műremek-csoportra rá szórta a függönyök színét, így ahol a függöny sárga színű volt, a vele ellentétesen álló bíbor színű függöny színét amavval összekeverte és lett belőle a képeken valami nem kívánatos színvegyülék, a mi összhangban nem állott a képek színhatásával.

A festő ilyenkor mosolyogva nézte a természet nagy munkáját, hogy a képeken a legellentétebb hatást csoportosította a művész akaratával és törekvésével szemben.

Giotto épen az egyik függönnyt vont szét, hogy a világosságot arról az oldalról bocsássa be, ahol a napsugár nem vágyott be a műterembe.

A festőállványon egy arckép állott; egy nő arcképe volt az, amit a művész emlékeztetőből festett. Valahol látta az utcán az alakot, feltűnt előtte szőke haja, melyet fehér fátol takat, fekete szeme, piros ajka, nyulánk termete, ami a párdücsőhöz volt hasonló, nem tömör, de szíjjas izmaival nagy erőre vallott. Ezt az alakot akarta lefesteni és képes is lett volna rá, de arcképe üde báját nem volt képes visszaadni úgy, amint őt meglepte volt.

Számtalanszor lefestette, az esetvonalok azonban más alakot csináltak belőle, mint amit kívánt a művész.

Epen gondolkozva állott meg a kép előtt, mikor benyitott Gaetano.

— El vagy merülve Giotto? — szólította meg az érkező.

— Csodálkozol rajta Pietro? — válaszolt Giotto, — ime nézd ez arcot, nem vagyok képes bájossá alakítani. Nem tudom hol, de mindég mást festek le mint aminőt akarok.

— Hol az alak, akiről festened?

A festő fekete villogó szemével a képre nézett, tekintetében volt valami, ami fájó értésre vallott.

— Ha én azt tudnám, elmennék érte a világ végéig.

Csak úgy képzeletből fested?

— Igen barátom! — és látom, tudom, érzem, hogy minden meg van eképen, ami az élő alakon meg van, de benső érzelmeinek az arcán való megnyilatkozását visszaadni nem tudom. Ah! — Pietro, mit nem adnék érte, ha feltáthatnám őt!

— Ide való? — római?

— Azt hiszem. Én a városban láttam őt. Öltözetről következtetem, hogy főrangú nő ment izlésen egyszerű. Nem akar kirakat lenni, hanem élni, akar és olyannak látszani, aminő.

— Olasz és német vegyülék lehet?

— Honnan következteted?

— Nézd homlokát, széles mint minden germán nőé, arca hosszukás, haja sötéte és szemei feketék! — magad vázoltad így, Giotto.

(Folyt. köv.)

KÖZGAZDASÁG

Gabona üzlet.

Áprilisi buza (1913.)	—	—	—
Májusi buza	—	—	11.02
Októberi buza	—	—	11.72
Áprilisi rozs (1913)	—	—	—
Októberi rozs	—	—	9.65
Májusi tengeri (1913)	—	—	7.94
Juliusi tengeri	—	—	8.11
Áprilisi zab (1913)	—	—	—
Októberi zab	—	—	8.65

Budapesti értéktőzsde.

Magyar hitelrészvény	—	826.75
Osztrák hitelrészvény	—	628.50
4%-os koronajáradék	—	82.30
Osztr. magy. államv.	—	727.—
Jelzálogbank	—	438.50
Leszámitoló és pénzváltó	—	517.—
Hazai bank	—	285.—
Magyar bank	—	566.—
Keresk. bank	—	3675.—
Rimamurányi	—	729.—
Salgótarjáni köszén	—	775.—
M. Alt. Köszénbánya	—	1090.—
Közuti vasut	—	655.—
Városi villamos	—	365.50
Adria	—	561.—
Atlantika	—	350.—

A szerkesztésért felelős:

Dr. VUCSKICS GYULA.

Orosilag több száz esetben ajánlva.

10-39. Telefon 10-39.

KEPES ELEK

orvosi kötszerész üzlete Nagy-Váradi, «Sas-passage» átjáró.

Ajánlja saját készítményű

sérvkötőit,

szuszpenzoriomok fecskendő és betegápolási cikkeit, u. m. egyenestartók, haskötők, ágytálcák, bidég,

anatómiai sérvkötők

a melyek a sérvet állandóan visszatartják, műlábak és művégtagok, támgépek, gummi cikkek, harisnyák stb. és a még fel nem sorolható cikkek. Külön próbaterem női és férfi kiszolgálásra. Óriási nagyraktár. Tisztviselők és iparosoknak árendérmény.

20884—912. sz.

Árlejtési hirdetmény.

Nagyvárad város tanácsától nyert megbízatás folytán f. évi május 27-ik napján d. e. 10 órakor a városház bizottsági termében az alább felsorolt vállalatokra árlejtést fogok tartani.

1. A város részére 1913. július hó 1-től 1919. június hó 30-ig terjedő hat évben szükséges nyomtatványok és vámjegyek készítése és szállítása. Ezen vállalatnál a nyomtatványokra és vámjegyekre együttesen és külön-külön is tehető ajánlat. A bánatpénz a nyomtatványokra 1000 korona a vámjegyekre 500 korona.

2. A város részére 1913. júl. 1-től 1919. jun. 30-ig terjedő időben szükséges irodaszerek szállítására. A bánatpénz 400 korona.

A bánatpénzt az ajánlathoz csatolni nem szabad, hanem a bánatpénz letételét igazoló nyugtá, vagy ennek közjegyzőileg hitelesített másolata csatolandó az ajánlathoz.

A bánatpénz készpénzben vagy óvadékképes értékpapirokban tehető le.

Ajánlatok csak írásban alulírott kezéhez 1913. május 27-ik napjának d. e. 10 óráig adhatók be s az ajánlatok 1 koronás bélyeggel látandók el és csak a szabályszerűen kiállított és pecséttel lezárt, sértetlen borítékban elhelyezett és közvetlenül, vagy posta útján beadott ajánlatok fognak tárgyalás alá vétetni. A borítékban megjelölendő a munkát, illetve vállalat, melyre az ajánlat vonatkozik.

A fenti vállalatokra nézve kikötötték, hogy ha vállalkozó itten állandó lakással és üzlettel nem bírna, úgy állandóan Nagy-Váradon lakó megbízotttól köteles gondoskodni s ennek nevét ajánlatában megnevezni tartozik.

Minden ajánlattevő ajánlatában világosan kitenni köteles, hogy a jelen hirdetményt és az egységárakat ösmeri és azokat magára kötelezőknek elfogadja.

A közszállítási szabályrendeletnek a hazai gyártmányok, magyar honos műszaki erő stb. alkalmazására vonatkozó határozmányai minden ajánlattevőre feltétlenül kötelező.

Ajánlattevőt tett ajánlata azonnal és mindaddig kötelezi, míg az ajánlatok felett a végleges döntés meg nem történik, ellenben Nagyvárad városát csakis az árlejtés eredménye felett hozandó határozatának jogerőre emelkedésével kötelezi.

Azon pályázók, kik ajánlataik benyújtásakor a várossal még üzleti összeköttetésben nem állottak, illetve a városi hatóság előtt még ismeretlenek, tartoznak szállító képességüket és megbízhatóságukat azon kereskedelmi és iparkamara bizonylatával igazolni, melyhez vállalatuk telepe szerint tartoznak.

A város közönsége fenntartja a jogot, hogy a beérkezett ajánlatok közül az ajánlott árakra való tekintet nélkül szabadon választhasson, újabb árlejtést tarthasson, vagy pedig a vállalatot szabadkézből is kiadhassa.

A fenti vállalatokra vonatkozó feltételek és egységárak alulírott hivatalos helyiségében a hivatalos órák alatt megtekinthetők.

Nagyvárad, 1913. április 22-én.

Komlóssy József,
küld. elnök.

Kiadó lakások.

A Szacs-vay-utca 18. sz. és a Szmekta Gyógy-utca 1. szám alatt ujonnan épült emeletes házakban több két-, három szoba, előszoba, alkov, fürdőszoba és mellékhelyiségekből álló földszinti és emeletes utcái és udvari lakások, továbbá műhelyre alkalmas helyiségek azonnal olcsón kiadók. Ugyancsak kiadó a Koltzvári utcán lévő volt baptista imaház és a Petőfi-utcában 1 szoba, konyha és mellékhelyiségekből álló udvari lakás. Értekezni

Pallay Lajos nagyváradai ügyvéd irodájában Szaniszló-utca.

Telefon 12-64.

ÉHIK ANTAL

épület- és diszmű bútortasztalos
Sánc-utca a kala gyár épületében.

Állandóan raktáron tart saját készítményű modern bútorokat, háló-szoba és ebédlő-szoba berendezéseket stb. Ugyanott félig használt bútorok is kaphatók.

Telefon 12-64.

Legjobb és legizletesebb

csemege különlegességek,
legelsőbb rendű fűszerárak

előnyös árakban csak

Özv. Kádár Jánosné
elsőrangú fűszer- és csemege
kereskedésében szereshetők be.

Himzés, Csipke áruk

nagy mennyiségben érkeztek;
igen olcsó árakban lesz eladva.

Méterje 2 fillértől feljebb.

Nyári keztyű párja 36 fill.

1000 drb. főrfilling finom 1.94 f.

Harisnya és zsebkendő mindenárban.

Rákóczi-ut 14. volt Apolló mellett.

HELYBEN TELEFON 11-75 VIDÉKEN

FEST! TISZTIT!
vegyileg női, férfi és
gyermek ruhákat.

MOS!

gallér és kézelőket fényesre, csipke és szövetfü gönyök, bútor szövetek, papi és egyenruák vegyileg tisztíttatnak.

Gyár: Körözs-utca 13.

Felvételi üzlet:

Zöldfa Passage 93.

Rákóczy-ut 7. szám

Mokos Sándor.

A *Katholikus Népszövetség* *nagyváradai szervezete.*

CÉL: a keresztény polgárok tömörítése minden romboló áramlattal szemben; a vallásos és hazafias érzés istápolása, a keresztény közönség közt az összetartás fokozása.

JELSZÓ: a szeretet egyesít, az egység erőt ad.

Tagsági díj egy évre 1 korona, melynek fejében a tag megkapja a havi füzeteket, naptárt, ingyen jogi tanácsadásra tarthat igényt s részt vehet a Népszövetség ünnepélyein és értekezletein.

A *Katholikus Népszövetség* *jogvédő irodája.*

A népszövetségi tagoknak ingyen ad jogi tanácsot minden közigazgatási, peres, perenkívüli, telekkönyvi, adóügyben stb.

Hivatalos órák: minden pénteken délután 6-tól fél 8-ig.

Hivatalos helyiség: a Katholikus Kör könyvtári helyisége.

Népszövetségi Hitelszövetkezet

Célja a népszövetségi tagok takarékoságát előmozdítani és tagjait az alapszabályokban körülírt határok közt segíteni.

Heti 20 filléres befizetések mellett működik.

Hivatalos helyisége a Katholikus Kör könyvtári helyiségében van, a hol a heti befizetések minden héten hétfőn és csütörtökön d. u. 2—5 óra közt eszközöltnak.

A *Katholikus Népszövetség* *biztosító osztálya.*

Előnyös feltételek mellett elfogad **életbiztosításokat** tőkére vagy életjáradékra, halál vagy elérés esetére. Elvállal továbbá

leánykiházasítási és fiúellátási biztosításokat is.

Elfogad biztosításokat:

tűz, villámcsapás, légszesz- és kazánrobbanás által okozható károk ellen.

Törés által okozható károk ellen, **szállítmányi** károk ellen, betöréses **lopás-, jég-, baleset-, szavatossági** károk ellen.

Óvadékbiztosításokat, sikkasztás elleni, valamint **állatbiztosításokat,** végül úti-podgyászbiztosítást.

Általában foglalkozik a **biztosítás minden ágazatával,** a lehető legolcsóbb feltételek mellett.

Részletes felvilágosítással a csoportvezetők, illetve a biztosító osztály (Kath. Kör épülete) szolgálnak.

Ha nincs megelegedve szabójával, mert drága vagy rossz szul szab vagy nem pontos, szóval bármi okból. Keresse fel **DARABONT GY. és TÁRSA** uriszabó céget Szilágyi Dezső-u. 6. (Sonnenfeld-palota) és meglepi önt az ottani szolid, olcsó, kifogástalan kiszolgálás. Alkalni és gyászruhák 24 óra alatt. Vidékről egy beküldött öltönyről ujat készítek. Valódi angol szövetek.

Helyi és vidéki telefon 980.

A jó bornak nem kell czéger

mondják még ma is a régi öregek! Hogy mennyire igazok van, eléggé bizonyítja

Kecskeméti István

is, a reklámra nem szorult ujonnan berendezett étterme

Nagyvárad, Teleky-u. 4. szám.

Nyitva éjjel-nappal. Kitűnő saját termésti borai, **előzékeny kiszolgálás**, szolid polgári árak. **Abonensek naponta felvételnek.**

Értesítés.

Tisztelettel tudatom a n. é. közönséggel, hogy a **Kossuth utcán** lévő a

„NAGY PIPA“

vendéglőt átvettém és azt ujonnan átalakítom.

Naponta friss csapolású **kőbányai salon sör** (alá Pilseni!)

Kitűnő érmelléki faj borok. **Izletes magyaros konyha.**

Naponta válogatott zónás reggelik. Előzékeny és figyelmes kiszolgálás. Pénteken mindég halesztély.

Szombaton állandóan nagy hurkaestély zeneszó mellett.

Szives pártfogást kér

Popovics Sándor,
vendéglős.

RUFF TESTVÉREK

Épület- és géplakatos műhelye
LUKÁCS GYÖRGY-UTCZA 26.

Mindenemű lakatos munkák, **vas-szerkezetek, vízvezeték** javítások és **takarék-tűzhelyek** első rendű kivitelben.

Gazdasági eszközök készítése egy mint: ekék, boronák, borsajtók és szőlőzúzó stb. **Lancos kútaink** ugytartóság, mint vízemelő képesség tekintetében minden eddigit fölülmulnak. Mindenemű gépjavítások szak-szerűen és gyorsan eszközöltetnek.

Me locco Péter cementárugyár és építési vállalat részvénytársaság

Budapest, IX. Timót-utca 4. a. b. szám.

Nagyváradfiótelep: Szőlős-u. 16.

Telefonszám 11-38.

Telefonszám 11-38.

Gyárt:

Szabadalmazott géppel gyártott karmantyus portlandcement csöveket az összes szabványos méretekben és az ahhoz való idomdarabokat, csömöszöit és vasbetétes, valamint portlandcement csöveket, kútgyűrűket stb.

Márvány mozaiklap, működés-cementárugyár. Beton és vasbeton építési vállalat.

Elvállal:

Utca- és házak csatornázását, hidak és vízmedencék szak-szerű építését. **Nagyobb vállalatoknál tervekkel és költségvetéssel szolgál.**

Meghívást az ország bármely részéből elfogad.

Nagyvárad város rendőrkapitányi hivatalától.

8950—1913. szám.

Hivatalos hirdetmény a védhímő oltásról.

Nagyvárad város rendőrkapitányi hivatala közhírré teszi, hogy az 1887. évi XXII. t.-c. s ezzel kapcsolatosan a m. kir. belügyminister által 1887. évben 40180. sz. a. kiadott körrendelet értelmében a város területén hivatalból eszközözendő védhímő oltásokat a városi tisztviselők f. évi május 5-ik napjától kezdve és folytatólag minden vasárnap délelőtti reggel 9—11 óráig Ujváros Mezey Mihály-utca 9. szám alatt a tűzoltó laktanya nagytermében fogják megtartani.

Annak előrebocsátása mellett, hogy oltásra köteles minden gyermek életének első évében, újraoltásra köteles pedig minden gyermek ki 12-ik életévét betöltötte s az utolsó 5 évben valóságos hólyagos hímőlt ki nem állott, felhívom a város közönségét s különösen a szülőket, gyámokat, kereskedőket és iparosokat, hogy a még be nem oltott vagy újraoltásra kötelezett gyermekekkel, illetve tanoncokkal a jelzett helyen és időben megjelenni annál is inkább szigorú kötelességüknek ismerjék, mivel ellenesétben az idézett t.-c. 11. §. alapján 2-től 100 koronáig terjedhető pénzbüntetésben marasztalom őket.

Nagyvárad, 1913. április 3.

Gerő,
r. főkapitány.

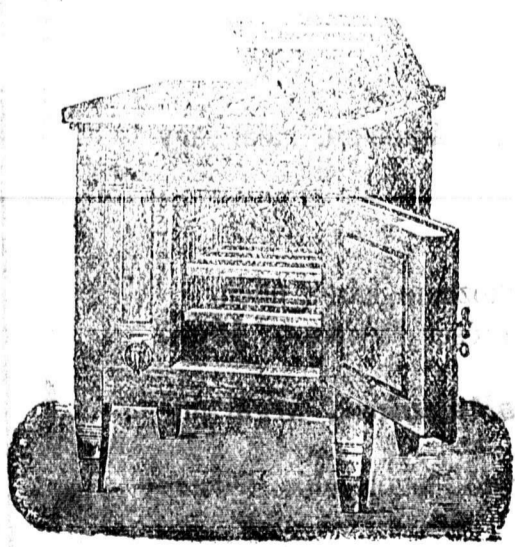
Parfumerie „HEZ“ illatszertár.

BUDAPEST, VIII. Losonczy-utca 13. sz.

Reklámunk óriási eredménye újabb reklámakcióra ösztönöz, melynek nyomán szíves közönségünknek még nagyobb és szembe-szőköbb előnyöket biztosítunk.

Ujabb előnyajánlatunk:

1 csoport 2 korona 50 fillér (19 drb.)
1 drb üvegtégely francia arc- és kézfinomító
1 drb. francia szappan (bármely illatban)
1 üveg francia parfüm (bármely illatban)
1 üveg francia brillantin (bármely illatban)
1 könyv (60 lap) angol pouderpapír
1 csomag dr Heider-téle fogpor
1 drb francia fogkefe (csontnyéllel)
1 csomag amerikai Shampoo hajmosópor
1 üveg valódi Johann Mária Farina kölnivíz
10 drb szekrény- és ruhaillatosító (francia Sachet-lap)
összesen 19 drb 2 korona 50 fillérért.
Szállítás naponta eszközöltetnek. Szétküldés: biztos postakézbesítés érdekében vagy uánvét mellett, minek költsége 84 fillér, vagy a pénz előleges beküldése ellenében, a mely esetben a 2 kor. 50 fillér vételárhoz 72 fillér csatolandó. Csomagolási költséget nem számítunk. Tizenhat oldalas illatszer és háztartási értesítőnk kívánatra ingyen és bérmentve küldjük.

JÉGSZEKRÉNYEK kerti vasbútorok, valamint konyha-fabútorok is u. m.: konyha kredenz, **FAGYLALT-GÉPEK és FORMÁK** asztal, szék, zsámoly, teknő és az összes konyha berendezések

TARSOLY és RISZTÓ különlegességek vaskereskedésében
Nagyvárad, Rákóczi-ut. Telefon 390 szám.